

Účast dětí na rozhodování v České republice

Analýza situace v ČR pro účely projektu Hear our voices!

Obsah

Obsah.....	1
Úvod	2
Zapojování dětí do rozhodování v ČR.....	2
Právo dítěte na participaci v sociálních službách	3
Právo dítěte na participaci ve škole	4
Spoluúčast dětí a mládeže na procesu rozhodování, řízení a správy	4
Instituce věnující se právům dítěte na participaci.....	5
Projekty věnující se právům dítěte na participaci	7
Odborná literatura obsahující téma participace dětí.....	9
Literatura	10

Úvod

V tomto dokumentu jsou shromážděny informace týkající se zapojování dětí do rozhodování, která se jich týkají. Cílem je porozumět situaci a zmapovat příklady dobré praxe implementace článku 12 Úmluvy o právech dítěte za účelem realizace aktivit, které posílí participaci dětí na rozhodování.

Text byl připraven v rámci mezinárodního projektu „Hear our Voices!“, který je koordinován celoevropskou organizací Inclusion Europe. Partnerem projektu je ještě další celoevropská organizace Eurochild věnující se dětským právům, dále mezinárodní organizace LUMOS působící ve vybraných evropských zemích a tři organizace působící na národní úrovni: Quip (ČR), Nadace Cedar (Bulharsko) a Down Syndrom Foundation (Španělsko).

Klíčovým tématem projektu je *článek 12 Úmluvy o právech dítěte: Právo dítěte být slyšeno*

1. Státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, zabezpečují dítěti, které je schopno formulovat své vlastní názory, právo tyto názory svobodně vyjadřovat ve všech záležitostech, které se jej dotýkají, přičemž se názorům dítěte musí věnovat patřičná pozornost odpovídající jeho věku a úrovni.

2. Za tímto účelem se dítěti zejména poskytuje možnost, aby bylo vyslyšeno v každém soudním nebo správním řízení, které se jej dotýká, a to buď přímo, nebo prostřednictvím zástupce anebo příslušného orgánu, přičemž způsob slyšení musí být v souladu s procedurálními pravidly vnitrostátního zákonodárství.

Jedním z hlavních projektových úkolů Quipu je rozvíjet ve spolupráci s dalšími organizacemi dobrou praxi v implementaci citovaného článku v oblasti sociálních služeb.

Zapojování dětí do rozhodování v ČR

Zapojování dětí do rozhodování je v ČR na nízké úrovni a vývoj k lepšímu je velmi pomalý. Stav ilustrují závěrečná doporučení Výboru OSN pro práva dítěte přijatá na zasedání 31. května 2011 adresovaná České republice ve Třetí a čtvrté spojené periodické zprávě České republiky o plnění závazků plynoucích z Úmluvy o právech dítěte a Opčního protokolu k této Úmluvě o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů¹. V článku 36 Výbor „opakuje“ své doporučení (CRC/C/15/Add.201) České republice, aby zavedla komplexní právní úpravu práva dítěte být slyšeno, jež by platila pro soudy, správní orgány, instituce, školy, výchovné ústavy a rodiny v záležitostech týkajících se dětí a zaručovala právo odvolání proti takovým rozhodnutím, v souladu s čl. 12 Úmluvy. Dále je dle Výboru třeba posílit osvětové a vzdělávací programy pro realizaci těchto zásad, aby se změnilo tradiční vnímání dětí jako objektů na subjekty práv. Výbor rovněž doporučuje, aby ČR přijala opatření umožňující přímé vyslechnutí názorů

¹ <http://www.unicef.cz/co-delame/kde-pusobime>

dítěte ve všech řízeních týkajících se dětí, a aby v souvislosti s tím poskytla přiměřené záruky a mechanismy zajišťující účinnou realizaci participace dítěte, zamezující jeho manipulaci nebo zastrahování. Výbor dále doporučuje vytvoření systémů zohledňujících názory dítěte v politických diskusích a rozhodnutích, která se jich týkají. V této souvislosti Výbor upozorňuje smluvní stranu na obecný komentář č. 12 (CRC/C/GC/12) k právu dítěte být slyšeno.

Důvody nízké úrovně naslouchání hlasům mladých lidí jsou ve výzkumu „*Participace mládeže a společnost*“ (Pelka, Švestka, & Ondrušková, 1998) dávány do souvislosti s historií České republiky: Formální přístup k participaci v předlistopadovém období vedl ke „*zprofanování*“ forem participace, které jsou v jiných evropských zemích běžné nebo alespoň experimentálně zkoušené.

Právo dítěte na participaci v sociálních službách

Právo svobodně vyjadřovat názory v záležitostech, které se jej týkají, je zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „*zákon o sociálních službách*“) výslovně garantováno pouze dětem využívajícím sociální službu „*domov pro osoby s postižením*“, tj. ústavní péči. Ustanovení § 48 zákona o sociálních službách² odkazuje na zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních, který má být přiměřeně uplatněn i pro děti v pobytových zařízeních sociálních služeb.

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, v § 20 Práva a povinnosti dětí umístěných v zařízení), písm. i) a j) stanovuje mimo jiné, že děti mají právo:

i) obracet se žádostmi, stížnostmi a návrhy na ředitele a pedagogické pracovníky zařízení a požadovat, aby podání adresovaná příslušným státním orgánům, orgánům územní samosprávy a právníkům a fyzickým osobám, jsou-li pověřeny výkonem sociálně-právní ochrany dětí, byla ze zařízení odeslána v následující pracovní den po jejich odevzdání pracovníkům zařízení, a to bez kontroly jejich obsahu; tyto žádosti, stížnosti, návrhy a podání je zařízení povinno evidovat,

j) vyjádřit svůj názor na zamýšlená a prováděná opatření, která se ho dotýkají; názorům dítěte musí být věnována patřičná pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti.

Žádná další konkrétní ustanovení, která by se týkala tohoto práva, k dispozici nejsou. Lze uplatnit pouze obecná ustanovení zákona o sociálních službách, ukládající poskytovatelům sociálních služeb vytvářet podmínky pro naplňování práv uživatelů sociálních služeb:

² § 48 (4) zákona o sociálních službách.: „V domovech pro osoby se zdravotním postižením může být vykonávána ústavní výchova, výchovná opatření nebo předběžná opatření podle zvláštních právních předpisů. Pro výkon ústavní výchovy nebo předběžného opatření v domovech pro osoby se zdravotním postižením platí s ohledem na specifické potřeby osob se zdravotním postižením přiměřeně ustanovení zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních o

a) právech a povinnostech dětí umístěných ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy, ...“

§ 88 písm. c): vytvářet při poskytování sociálních služeb takové podmínky, které umožní osobám, kterým poskytují sociální služby, naplňovat jejich lidská i občanská práva, a které zamezí střetům zájmů těchto osob se zájmy poskytovatele sociální služby

a zohledňovat přání a požadavky uživatelů sociálních služeb

§ 88 písm. f) plánovat průběh poskytování sociální služby podle osobních cílů, potřeb a schopností osob, kterým poskytují sociální služby, vést písemné individuální záznamy o průběhu poskytování sociální služby a hodnotit průběh poskytování sociální služby za účasti těchto osob, je-li to možné s ohledem na jejich zdravotní stav a druh poskytované sociální služby, nebo za účasti jejich zákonných zástupců.

Právo dítěte na participaci ve škole

Právům a povinnostem dětí ve školách se věnuje publikace „Ochrana dětí v každodenní práci školy“ (Marádová, 2007, str. 13). Žáci a studenti mají právo³:

- na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona,
- na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání,
- volit a být voleni do školské rady, jsou-li zletilí,
- zakládat v rámci školy samosprávné orgány žáků a studentů, volit a být do nich voleni, pracovat v nich a jejich prostřednictvím se obracet na ředitele školy s tím, že ředitel školy je povinen se stanovisky a vyjádřeními těchto samosprávných orgánů zabývat
- vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje,
- na informace a poradenskou pomoc školy nebo školského poradenského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání podle tohoto zákona.

Spoluúčast dětí a mládeže na procesu rozhodování, řízení a správy⁴

Podle Národního institutu dětí a mládeže (NIDM) je participace (podíl mladých lidí na procesu rozhodování, řízení a správy) „součástí demokratického stylu řízení a je klíčem, který v našem i evropském měřítku otevírá veliké možnosti výchovy k demokratickému občanství, k současnému i budoucímu uplatnění dětí a mladých lidí v životě společnosti“. Člení se na participaci:

³ § 21 zákona č. 541/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů

⁴ <http://www.nidm.cz/neformalni-vzdelavani/volny-cas/participace/co-je-participace>

- *Politickou, která vyjadřuje podíl mladých lidí na rozhodování o základních otázkách rozvoje společnosti a života lidí.*
- *Ekonomickou, která umožňuje spolurozhodování o pracovních otázkách a činnosti pracovních kolektivů.*
- *Sociální, která vychází z příslušnosti k sociálním skupinám a z dobrovolného členství ve spolcích, sdruženích a organizacích.*

Podle NDIM participace vede děti a mládež k rozvoji komunikačních schopností a dovedností, schopnosti přijímat a zpracovávat informace, vede je k přijetí odpovědnosti za rozhodování a uvědomění si vlastních práv a povinností. Jejím nástrojem se stávají různé samosprávné aktivity a struktury: zástupci, delegáti nebo mluvčí tříd, třídní výbory a jejich setkání, školní samosprávy nebo celoškolské shromáždění, rady, sněmy nebo parlamenty dětí a mládeže (žáků nebo studentů) na školách i v obcích. Uplatňují se tedy různými způsoby a mají odlišný územní dosah. Od místních zařízení přes různé typy obcí po regiony a celostátní působnost.

Podle NDIM se prokázalo, že není složité vytvořit mechanismy, jejichž pomocí mohou děti sdělit své názory a parlamenty dětí a mládeže jsou zřizovány ve školách, v obcích i v krajích.

Institute věnující se právům dítěte na participaci

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)

Implementaci Úmluvy o právech dítěte má ve své gesci Ministerstvo práce a sociálních věcí, které připravilo v minulých letech reformu péče o ohrožené děti. Jedním z výsledků reformních snah je Národní strategie ochrany práv dětí „Právo na dětství“ a navazující akční plány. Tyto koncepční materiály reagují na výše citovaná doporučení Výboru OSN pro práva dítěte.

První ze čtyř priorit, kterým se národní strategie věnuje, je participace dětí – **Cíl 3. Vytváření příležitostí pro děti a mladé lidi účastnit se rozhodování o záležitostech, které se jich týkají a které je ovlivňují.** Akční plán pro cíl 3 obsahuje následující aktivity:

*3.1 Ustavení **multidisciplinární pracovní skupiny** zabývající se otázkou zapojení dětí do tohoto procesu, T: 12/2012*

3.2 Podpora systémů a opatření: 2012–2014

*3.2.1. **Revize právních a metodických úprav** a pracovních postupů v procesech, v nichž je rozhodováno o dítěti, s cílem zabezpečit účast dítěte, T: 12/2013*

*3.2.2 Realizace **srovnávacích projektů**, které vyspecifikují možné přístupy a postupy pro zapojování dětí do rozhodovacích procesů, T: 12/2013*

*3.2.3 Realizace **projektů zaměřených na vytvoření pro zapojení dětí při přijímání systémových opatření**, T: 12/2014*

⁵ Zde je zřejmě překlep ve schváleném textu MPSV

3.3 Rozvoj kompetencí pracovníků a pracovníků s cílem předcházet předsudkům, T: 2012-2015

3.3.1 Vytvoření manuálu přímé práce s klienty pro OSPOD, T: 6/2013

3.3.2 Realizace **vzdělávacích programů** zaměřených na zjišťování názoru dítěte v rozhodovacích procesech, T: 12/2014

Vládní Výbor pro práva dítěte

Vláda zřídila za účelem monitorování práv dětí „Výbor pro práva dítěte“, který průběžně ve své činnosti navazuje na doporučení Výboru OSN pro lidská práva. Konkrétně článku 12 Úmluvy o právech dítěte se Výbor pro práva dítěte věnoval v poslední době poměrně podrobně v rámci své pracovní skupiny k rodinně-právnímu soudnictví. Výbor má monitorovat situaci v oblasti práv dětí a podávat vládě podněty ke změně.

Výboru lze zasílat podněty, které, jak plyne ze zápisů, jsou projednávány. Zápisy z jednání výboru jsou zveřejňovány zde: <http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?pgid=315>

Výbor pro práva dítěte spolupracuje s Vládním výborem pro zdravotně postižené občany.

Veřejný ochránce

Tématu dětských práv se ochránce věnuje v kontextu své působnosti prošetřovat stížnosti na činnost úřadů (orgány sociálně-právní ochrany dětí) a provádět systematické návštěvy zařízení (zacházení v zařízeních institucionální výchovy). Tedy průběžně a soustavně.

Ochránci mohou podat podnět i lidé pod 18 let, pro snazší a vstřícnější komunikaci s dětmi zřídil ochránce speciální internetové stránky www.deti.ochrance.cz a také email⁶.

V [Souhrnné zprávě VOP za rok 2012](#)⁷ jsou k dispozici informace o dětských kauzách, například v rámci šetření o zastupování nezletilých v jiných než rodinně-právních záležitostech. Dále je zde referováno o případu přemístění dítěte v rámci soustavy školských zařízení zjištěném při systematických návštěvách zařízení. Při následném šetření ochránce byla dívka vtažena do rozhodování o svém osudu. V souhrnné zprávě jsou dále informace o návštěvách zařízení pro děti. Další informace jsou pak ve speciálních dokumentech na toto téma [Veřejný ochránce práv - VOP a děti 2011-2013](#)⁸.

Informace o případech participace dětí lze najít v ročních zprávách ochránce, vždy v kapitole Rodina a dítě, např. právo dítěte být slyšeno (2010, str. 57). Dále ochránce vydal sborník [Rodina a dítě](#), kde je jedna kapitola věnována právu dítěte být účastníkem řízení a relevanci jeho názoru.

Po návštěvách několika desítek zařízení pro děti formuloval ochránce [Standardy péče o ohrožené děti a jejich rodiny](#). Mezi nimi je i požadavek, že dítě má být s ohledem na svůj věk při řízení o odnětí z rodiny

⁶ <http://deti.ochrance.cz/verejna-ochranky-prav/>

⁷ od str. 46

⁸ <http://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/zarizeni/zarizeni-ustavni-a-ochranne-vychovy/vop-a-deti-2011-2013/>

soudem vyslechnuto, stejně tak při zařazování do evidence náhradní rodinné výchovy, stejně tak při řízení o přemístění v rámci školských zařízení.

Ochránce podrobně zkoumal více než 700 soudních rozhodnutí, na jejichž základě byly umístěny děti do zařízení, kde právě probíhala systematická návštěva. Bylo takto zjištěno, že slyšeno soudem bylo necelých 20 % dětí starších 12 let. Více k tomu například v [prezentaci zde](#). Právu dítěte být slyšeno je rovněž věnována kapitola ve [Zprávě ze systematických návštěv školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy](#) z r. 2011 (od str. 55).

Ochránce se svými poznatky soustavně seznamuje odbornou veřejnost:

- Odborný seminář na MŠMT v dubnu 2013, [více zde](#),
- Odborný seminář pro dozorové státní zástupce, v září 2013, [více zde](#),
- Bezplatné školení pro krajské úřady a vysoké školy.

Projekty věnující se právům dítěte na participaci

Nejčastěji bývá participace dětí a mládeže spojována s diskuzí mladých lidí a s formulací jejich názorů (Národní institut dětí a mládeže, 2013). Zdá se, že řada těchto iniciativ končí s koncem projektového rozpočtu: např. časopis Parlamenták vyšel jen jednou v r. 2009, certifikace parlamentů dětí a mládeže (viz popis níže) podle informací jedné z kontaktních osob už neprobíhají.

Parlamenty dětí a mládeže

Podle Národního institutu dětí a mládeže „není složité vytvořit mechanismy, jejichž pomocí mohou děti své názory sdělit. Parlamenty dětí a mládeže jsou ve školách, ve školských zařízeních, v obcích i v krajích“. Seznam parlamentů je k dispozici na stránkách NIDM, kde je také příklad stanov Parlamentu dětí a mládeže města Ostravy, aktuální dokument je na stránkách http://www.pdmno.wbs.cz/stanovy_pdmno_aktualni.pdf.

Národní parlament dětí a mládeže (NPDM)

<http://www.participace.cz/npdm/index.php>

Národní parlament dětí a mládeže, patřící pod projekt *Participace*, je podle výše uvedeného zdroje *vrcholnou strukturou veškerých struktur parlamentů, zastupitelstev a jinak pojmenovaných organizací dětí a mládeže pracujících na participaci v ČR. Je to organizace apolitická, fungující na demokratických principech*. NPDM je výhradním nositelem projektu *Národní parlament dětí a mládeže*, tedy pod něj spadají veškeré parlamenty vytvořené pod jakýmkoliv vedením a jakoukoliv hlavičkou zřizovatele. Vznikl již v roce 1997. Tato myšlenka byla převzata z Francie.

NPDM se snaží hájit zájmy mládeže na celorepublikové úrovni. Spolupracuje s různými národními institucemi a vyvíjí aktivity k rozvoji a osvětě mládeže v otázkách, které se jí bezprostředně týkají. Pořádá kulaté stoly, diskuse s odborníky na různá témata a upozorňuje mladé na jejich práva i povinnosti. Pomocí vzájemné komunikace přispívá do veřejné diskuse a částečně tak ovlivňuje dění na národní scéně

týkající se dětí a mládeže. Nejrůznějšími projekty se zaměřuje i na rozdílné skupiny mládeže a na jejich odlišné problémy.

Certifikace

V ČR byl vytvořen model dobrovolné certifikace parlamentů dětí a mládeže.

Důvodem certifikace je podle webové stránky uvědomění si velkých rozdílů mezi jednotlivými parlamenty. Tvůrci chtěli „sjednotit hlavní myšlenku všech struktur“. Certifikace má umožnit i „jednodušší organizování nejrůznějších projektů“. O certifikát mohou požádat pouze městské a krajské parlamenty, školní parlamenty mohou být pouze evidovány. Certifikát je možné získat ve dvou úrovních, úroveň A je nižší úroveň a úroveň B je vyšší možná úroveň. O udělení či neudělení certifikátu rozhoduje *Komise pro udělení certifikátu*. Všechny potřebné informace jsou k nalezení v *Ustanovení o udělení certifikátu*, které je ke stažení na webových stránkách, stejně jako žádost o udělení certifikátu. Kontaktní e-mail certifikace@participace.cz. Nepodařilo se získat žádnou informaci o aktuálním fungování certifikace.

Vzdělávací institut ochrany dětí o.p.s.

<http://www.viod.cz/cz/viod/domaci.html>

Hlavním posláním *Vzdělávacího institutu ochrany dětí o.p.s.* je zejména: podpora vzdělávání v oblasti ochrany dětí, vzdělávací a školicí činnosti pro profesionální pracovníky při ochraně dětí, podpora studijních programů a studijních pracovišť, výzkumná dokumentační a publikační činnost v oblasti prevence patologických jevů v ochraně dětí, projektová a poradenská činnost v neziskovém sektoru, pořádání seminářů, konferencí, výstav a prezentací spojených s dětskými právy a ochranou dětí, vzdělávací a školicí aktivity v oblasti ochrany dětí a dětských práv, provoz informačního střediska ve vazbě na mezinárodní ochranu dětí a EU, zpracování projektů pro EU v sociální oblasti.

Podpora dětských práv

Realizátorem projektu je *Vzdělávací institut ochrany dětí, o.p.s.* založený jako reakce na zkušenosti s řešením projektu Evropské unie „*Podpora dětských práv*“, který realizovala Nadace Naše dítě. Projekt zvýšil povědomí o právech dětí v ČR, byl zaměřen na děti, pedagogy a širokou veřejnost (rodiče). Pro děti byly vydány tři publikace, z nichž každá přiměřenou formou oslovovala děti a dospívající příslušné věkové skupiny a seznamovala je jak s dětskými právy, tak i povinnostmi. Pro děti byly pořádány besedy, pro pedagogy byly připraveny odborné semináře, které se konaly po celé ČR. Semináře byly akreditovány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR č.j. 28 185 / 2002 - 25 – 31 a byly součástí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Celkem bylo proškoleno 1800 pedagogů. Besed, které byly realizovány na základních a středních školách v celé České republice, se zúčastnilo 2550 dětí.

V rámci projektu byly realizovány dvě reklamní kampaně, které probíhaly v prostorách pražského metra, v novinách a v časopisech.

Součástí projektu bylo také vytvoření internetových stránek, které se zabývají právě dětskými právy na adrese www.detskaprava.cz (poslední aktualizace v r. 2011). Stránky jsou rozděleny do čtyř základních sekcí (kapitol) – děti, náctiletí, pedagogové a rodiče. Část materiálů byla přeložena do anglického jazyka, i ty lze nalézt na webových stránkách.

Národní registr výzkumů o dětech a mládeži

<http://www.vyzkum-mladez.cz/cs/registr>

V registru lze najít a stáhnout spoustu materiálů týkajících se uvedené tematiky včetně publikací zaměřených na participaci: [http://www.vyzkum-mladez.cz/cs/registr/hledat?vz\[q\]=participace&vz\[nazev\]=&vz\[autor\]=&vz\[anotace\]=&vz\[klicova_slova\]=&submitA=](http://www.vyzkum-mladez.cz/cs/registr/hledat?vz[q]=participace&vz[nazev]=&vz[autor]=&vz[anotace]=&vz[klicova_slova]=&submitA=)

Projekt Nenech sebou zametat

<http://www.nenechsebouzametat.cz/>

Projekt zaměřený na kyberšikanu a neformální vzdělávání v oblasti Úmluvy o právech dítěte, šikany a kyberšikany. Za tím účelem jsou pořádány workshopy, školení, diskuse apod. Koordinátor projektu nabízí zapojení do projektu.

Sub-projekt PF 003

Na právo dítěte být slyšeno byl zaměřen „Sub-projekt PF 003: Implementace zkušeností dobré praxe ve vzdělávání v oblasti práv dětí ve Švýcarsku do podmínek ochrany práv dětí v České republice“, který realizovala Česko-britská o. p. s. Závěrečná konference projektu byla organizována pod záštitou JUDr. Varvařovského.

Odborná literatura obsahující téma participace dětí

Případové konference. Praktický průvodce pro práci s ohroženou rodinou

Autorka Věra Bechyňová je vůdčí osobností v sociální práci s ohroženými rodinami. V publikaci (Bechyňová, 2012) shrnuje své zkušenosti s koordinací pomoci ohroženým dětem a jejím rodinám. Účasti dítěte v případové konferenci se věnuje jedna kapitola (str. 52-54).

Respektovat a být respektován

Kniha (Kopřiva, Nováčková, & Nevolová, 2010) je určena všem, kteří se snaží o partnerský, respektující přístup ve výchově, vzdělávání a vztazích. Je shrnutím těch nejlepších zkušeností z oblasti dobře fungující komunikace mezi lidmi, učebnicí dobré komunikace. Nabízí jednak postupy a dovednosti okamžitě využitelné v praxi, jednak pohled na širší souvislosti mocenského a respektujícího pojetí výchovy a mezilidských vztahů. Je využitelná pro rodiče, učitele a všechny, kteří chtějí investovat úsilí do rozšíření repertoáru svých komunikačních dovedností pro zvládání běžných i náročných životních situací. Přírozeným důsledkem osvojení těchto dovedností je udržení vlivu i dobrých vztahů a vzrůstající pocit vnitřního klidu, sebeúcty a kompetentnosti.

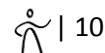
Autoři uplatňují své zkušenosti také v roli lektorů kurzů, více na <http://www.respektovani.com>.

Vychováváme děti a rosteme s nimi

Kniha (Aldortová, 2010) respektované americké terapeutky a rodinné poradkyně představuje ucelený koncept výchovy, kde nedominuje ani rodič ani dítě a namísto mentorování, ovládání a manipulace je s dítětem zacházeno s úctou a respektem. Nejen teoreticky, ale i na mnoha příkladech z praxe zjistíme, že svým dětem můžeme důvěřovat a bezpodmínečně je milovat. Pouze se musíme zbavit starých naučených a nefunkčních vzorců chování. Kniha vysvětluje, proč ovládání, manipulace a tresty ve výchově nefungují. Ukazuje postup, jak se špatných výchovných vzorců zbavit a růst spolu se svými dětmi. Umožňuje nám, abychom porozuměli dítěti, které pak může naplnit své nejlepší předpoklady. Dokazuje, že jen děti, které dostaly bezpodmínečnou lásku a důvěru svých rodičů, vyrůstají v sebevědomé lidi, emocionálně odolné a schopné vést své životy samostatně a radostně.

Literatura

(2013). Získáno 25. 10 2013, z Národní institut dětí a mládeže: <http://www.nidm.cz/neformalni-vzdelavani/volny-cas/participace>

10

Aldortová, N. (2010). *Vychováváme děti a rosteme s nimi*. Práh.

Bechyňová, V. (2012). *Případové konference: praktický průvodce pro práci s ohroženou rodinou*. Praha: Portál.

Kopřiva, P., Nováčková, J., & Nevolová, D. (2010). *Respektovat a být respektován*. Spirála.

Marádová, E. (2007). *Ochrana dětí v každodenní práci školy*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí o.p.s.,.

Pelka, F., Švestka, V., & Ondrušková, M. (1998). *Participace dětí a mládeže*. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT.

Milena Johnová | Quip, 2014

Karlínské nám. 12, 186 00 Praha 8

Tel.: +420 221 890 434 | info@kvalitavpraxi.cz | www.kvalitavpraxi.cz

